Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ผลของการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*

The Effects of Development of Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students.

เสกสรร สุขเสนา (Seksan Sooksena)**
อุบลวรรณ ส่งเสริม (Ubonwan Songserm)***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดำเนินวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2) ประเมินผลกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2560 เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Independent study is Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Curriculum and Supervision Program of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2017, on the title of The Development of Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students.

** นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : ajseksan@outlook.com โทรศัพท์ 083-1298569 อาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม อ.ดร.ชัยรัตน์ โตศิลา และรศ.ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

Student of Master Degree, the Degree Master of Education Program in Curriculum and Supervision Program of Curriculum and Instruction, Silpakorn University E-mail : ajseksan@outlook.com Tel. 083-1298569 Ubonwan Songserm Ph.D., Chairat Tosila Ph.D. AND Assoc Prof. Chaiyos Paiwithayasiritham Ed.D.

*** อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Professor; Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มาจากการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบบทดสอบคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ แบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะ แบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติ และแบบสอบถามปลายเปิดบนกระทู้สนทนาในกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยมีผลคะแนนสูงสุดคือ วิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละ 89.06)

2. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.78 S.D. = 0.57) โดยมีผลการประเมินสูงสุดคือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.68)

3. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.43 S.D. = 0.66) โดยมีผลการประเมินสูงสุดคือ ความเป็นประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.60)

4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านที่ 1 สาระความรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากเนื้อหาที่เรียน ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ และด้านที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีความกล้าแสดงออก มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเป็นฐาน ห้องเรียนกลับด้าน คุณลักษณะพลเมืองอาเซียน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

Abstract

The purpose of this study was evaluating The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens of Secondary Students in the first semester. After experiment Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance the Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students. The conduct research was on the steps of (Research and Development: R & D). There was divided into 2 steps. 1) to experiment Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance the Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students. 2) to evaluate Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students.

The sample of this research consisted of 20 Secondary Students in the first semester during the academic year 2017 in The Demonstration School of Silpakorn University by Voluntary Selection The instruments employed to collect data were: lesson plans, The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens Knowledge Test, Skills Assessment of The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens, Attitude Assessment of The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens and Open-ended questions on discussion topics in Facebook social media The collected data was analyzed for Mean ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.) and Content Analysis.

The finding were as follows:

1. The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens Knowledge Test in Secondary Students were higher than the criteria was 80%. The highest score was Analysis of similarities and differences about Political system, Economic system, Society and Culture of ASEAN Citizens (89.06%)

2. The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens Assessment Skills in Secondary Students were highest level ($\bar{x}$ = 3.78 S.D. = 0.57) The highest evaluation result was Teamwork skills, there were highest level ($\bar{x}$ = 3.76 S.D. = 0.68)

3. The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens Assessment Attitude in Secondary Students were high level ($\bar{x}$ = 4.43 S.D. = 0.66) The highest evaluation result was Democratic, there were high level ($\bar{x}$ = 4.55 S.D. = 0.60)

4. The opinions of Secondary Students are satisfied towards Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students about 1) Knowledge. Students have the opinion that they have gained more knowledge from the content of the course. 2)

Learning Activities Students have the opinion that they have learned a lot from their activities. and 3) Developing Skills Students have the courage to express themselves. They have Higher Order Thinking Skills. And they have the ability to use more technology.

Keywords : Learner Developing Activities, Activities-Based Learning, Flipped Classroom, The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens

บทนำ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) ที่ผ่านมาประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการรวมตัวกันเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) มีการลงนามรับรอง “ร่างกฎบัตรอาเซียน” (ASEAN Charter) ส่งผลให้เกิดความพยายามในการขับเคลื่อน และเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้ทันตามกำหนดเวลาดังกล่าวในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554: 4-5) อีกทั้งวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ อาทิ การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงานและการประกอบการ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป: 7-8)

การศึกษาได้ถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลักในการนำอาเซียนก้าวสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม มีศักยภาพในการแข่งขันและอำนาจในการต่อรองเจรจากับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 1) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 7) ได้กำหนดนโยบายตามตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และยังได้กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านเจตคติ อย่างไรก็ตามการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนของคนไทยยังไม่ถือว่าอยู่ในระดับสูง จากการสำรวจของนิด้าโพล เรื่อง “ความเข้าใจอันดีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า คนไทยเพียงร้อยละ 25 มีความเข้าใจดังกล่าว ซึ่งอยู่ในอันดับ 5 ของอาเซียน นอกจากนั้นจากการสำรวจของนิด้าโพลยังพบว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญกับประเด็นเศรษฐกิจการค้าการลงทุนหรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด ในขณะที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเมืองความมั่นคง และด้านสังคมวัฒนธรรมของอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556: ออนไลน์)

สำหรับการแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้คือ กิจกรรมชุมนุม ที่เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัด

และความสนใจของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ทักษะ เจตคติเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 12) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานให้แก่นักเรียนและเกิดความรู้ไปพร้อมๆกันแนวทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ข้างต้น คือ แนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning : ABL) ซึ่งเป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ครูออกแบบมา มีจุดมุ่งหมายให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ และไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งนักเรียนจะซึมซับความรู้ ความเข้าใจและได้ฉุกคิดเองในเนื้อหาสาระระหว่างทำกิจกรรม โดยครูจะผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (McGrath & MacEwan, 2011: 261; Stößlein, 2009: 4; วิโรจน์ ลักขณาอดิศร, 2552: ออนไลน์; ศิริชัย นามบุรี, 2556: ออนไลน์; สุทัศน์ เอกา, 2556: ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหากสามารถนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน สามารถช่วยเหลือให้นักเรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ แนวคิดที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงมากในปัจจุบัน คือแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นวิธีการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านผ่านเทคโนโลยี ที่ครูจัดหาให้ก่อนเข้าชั้นเรียน แล้วมาฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน โดยครูจะเป็นผู้แนะนำ เป็นที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมงาน (Flipped Learning Network, 2014: Online; McMahon, 2013: Online; Ojalvo & Doyne, 2011: Online; ตะวัน เทวอักษร, 2555: 14; รุ่งนภา นุตราวงศ์, 2556: 3; สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2557: ออนไลน์)

จากความสำคัญที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน หลังทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ของนักเรียน หลังทดทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนจำนวนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอน “การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยหลังจากพัฒนาและหาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแล้ว ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวิธีการดังนี้ 1) ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ดำเนินการทดลองใช้แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 18 แผน ใช้เวลาทดลองทั้งสิ้น 18 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ดำเนินการทดลองด้วยตนเองในภาคการศึกษา 1/2560 เป็นเวลา 18 สัปดาห์ รวม 18 ชั่วโมง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non designs) แบบ The One – Shot Case Study (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 143) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคการศึกษา 1/2560 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 360 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคการศึกษา 1/2560 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มาจากการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) โดยเป็นนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชุมนุมอินไซด์อาเซียน จำนวน 20 คน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวิธีการดังนี้ 1) ประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน ได้แก่ (1) คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ โดยการทดสอบหลังเรียน (Post-test) จากแบบทดสอบคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และการหาความยากง่าย (Difficulty) และอำนาจจำแนก (Discrimination) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคการศึกษา 2/2559 จำนวน 28 คน พบว่า มีทั้งหมด 42 ข้อ จาก 60 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 ขึ้นไป แล้วคัดเลือกให้เหลือจำนวน 30 ข้อ (2) คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะ ครูประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะของนักเรียน จากแบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า ค่าความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมทุกรายการมีค่า 1.00 แสดงว่า ส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม และ (3) คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติ นักเรียนประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติด้วยตนเอง จาก

แบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า ค่าความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมทุกรายการมีค่า 1.00 แสดงว่า ส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากแบบสอบถามปลายเปิดบนกระทู้สนทนาในกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่า ค่าความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมทุกรายการมีค่า 1.00 แสดงว่า ส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม

ผลการวิจัย

ผลการประเมินคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียน มี 3 ด้าน ดังนี้

1.1 คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ที่สูงสุดคือ วิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละ 89.06)

1.2 คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.78, S.D. = 0.57) และคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะที่สูงสุดคือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.68)

1.3 คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.43, S.D. = 0.66) และคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติที่สูงสุดคือ ความเป็นประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.60)

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านที่ 1 สาระความรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากเนื้อหาที่เรียน ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ และด้านที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีความกล้าแสดงออก มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้โดยนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะอยู่ในระดับดีมาก คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติอยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความคิดเห็นในด้านที่ 1 สาระความรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากเนื้อหาที่เรียน ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ และด้านที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีความกล้าแสดงออก มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

การอภิปรายผล

1. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน มีขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาออนไลน์ผ่านทางวิดีโอและเนื้อหาจากแหล่งความรู้นอกชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายนอกห้องเรียนโดยเครือข่ายสังคมออนไลน์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และขั้นปฏิบัติกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์และความรู้ซึ่งนำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Marlowe (2012) ได้ทำการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้ห้องเรียนกลับด้านหลังใช้ห้องเรียนกลับด้าน ผลการวิจัยพบว่าผลของห้องเรียนกลับด้านนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเกิดจากการดูวีดีทัศน์บรรยายนอกชั้นเรียนและสามารถส่งงานได้เสร็จตามระยะเวลาที่ครูกำหนด สอดคล้องกับ Strayer (2007) ได้ทำการศึกษา ผลของห้องเรียนกลับด้านต่อการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม โดยการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบดั้งเดิมและห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ระบบการสอนอัจฉริยะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบดั้งเดิมและห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ระบบการสอนอัจฉริยะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยห้องเรียนกลับด้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ด้วยความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนแบบดั่งนักเรียนไม่ได้ประสบการณ์ เน้นการจำมากกว่า แต่การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น มีการนำเสนอผลงานของตนเอง และมีการพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ ทิชานนท์ ชุมแวงวาปี (2558) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาสังคมศึกษา ส 21103 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาสังคมศึกษา ส 21103 ให้นักเรียนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 และมีคะแนนร้อยละ 72.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ที่มีคะแนนสูงสุดคือ วิเคราะห์ความเหมือนและความ

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

แตกต่างเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละ 89.06) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หรรษาการเมืองและวัฒนธรรมอาเซียน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากถึง 9 ชั่วโมง จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้มากกว่าเรื่องอื่น ๆ และต่ำสุดคือ วิเคราะห์ประโยชน์ของกฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคมอาเซียน (ร้อยละ 68.33) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เปิดธรรมนูญอาเซียน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ชั่วโมง และมีจุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกฎบัตรอาเซียนมากถึง 4 ข้อ ได้แก่ วิเคราะห์เป้าหมายและหลักการของกฎบัตรอาเซียน วิเคราะห์ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน อธิบายบทบาทของกฎบัตรอาเซียน ในบริบทต่างๆ และวิเคราะห์ประโยชน์ของกฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคมอาเซียน ทำให้การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องนี้มีข้อจำกัดเรื่องเวลาที่มีน้อย

2. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.78, S.D. = 0.57) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ในขั้นปฏิบัติกิจกรรม ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมที่หลากหลายได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น กว่าการจัดกิจกรรมแบบเดิม สอดคล้องกับวิโรจน์ ลักขณาอดิศร (2552: ออนไลน์) ที่กล่าวไว้ว่า เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้เด็กซึมซับความรู้ ความเข้าใจ ผ่านการเล่มเกม กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเน้นการกระตุ้นให้เด็กได้เข้าใจ และได้ฉุกคิดเองในเนื้อหาสาระระหว่างทำกิจกรรม และเล่นเกม เพื่อให้เด็ก ๆ สามารถพัฒนาแนวคิดความรู้เฉพาะตนขึ้นมาเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมกลุ่มก็จะสามารถทำให้เด็กพัฒนาภาวะผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเข้าสังคมต่าง ๆ ได้ และสอดคล้องกับ Bergmann & Same (2012) อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช (2556: 30-33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของห้องเรียนกลับด้านว่าช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนกันเอง เปลี่ยนกระบวนทัศน์ของนักเรียน จากเรียนเพื่อทำตามคำสั่งครู หรือทำงานเพื่อให้เสร็จตามข้อกำหนด เป็นเรียนเพื่อตนเอง เพื่อการเรียนรู้ของตน ไม่ใช่เพื่อคนอื่น มีผลให้เด็กเอาใจใส่การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน เกี่ยวกับการเรียน จะเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติ นักเรียนที่เข้าใจ ทำแบบฝึกหัดได้ จะช่วยอธิบาย หรือช่วยเหลือเพื่อน สร้างไมตรีจิตระหว่างกัน และเพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่เด็กสมัยใหม่ชอบ คือ ไอซีที และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะที่มีผลประเมินสูงสุดคือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.76, S.D. = 0.68) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในครั้งนี้ทุกกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้วางแผนการทำงาน ประสานงานกัน และแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม และต่ำสุดคือ ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 3.61, S.D. = 0.46) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้ออกแบบให้ใช้ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจึงมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศได้ไม่มากนัก

3. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.43, S.D. = 0.66) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน มีขั้นปฏิบัติกิจกรรมและขั้นอภิปรายที่ส่งเสริมให้การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนรู้เรื่องในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอาเซียนอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับหนึ่งในองค์ประกอบ

ของการเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ คือ การไตร่ตรองสะท้อนความคิด (Reflections) นักเรียนจะไตร่ตรองสะท้อนความคิดของตนเอง โดยการอภิปรายว่าสถานการณ์ของตนเองหรือสิ่งที่ตนเองคิด ผลของการปฏิบัติหรือการได้ฟังเพื่อพูดสิ่งที่จำได้จากกระบวนการคิด ความรู้สึก ภาพจินตนาการ เจตคติ ทักษะ ความคิดที่เกิดขึ้น Gagnon & Colley (2005) อ้างใน วัชรา เล่าเรียนดี (2554: 72-73) และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านเจตคติที่มีผลประเมินสูงสุดคือ ความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกันเป็นเรื่องพื้นฐานและใกล้ตัวในฐานะที่มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติต่อกัน และในกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นเรียนรู้นอกเรียนและขั้นอภิปรายมีประเด็นที่เกี่ยวข้องให้นักเรียนได้ตอบหรือแสดงความคิดเห็น และต่ำสุดคือ ภาคภูมิใจในความเป็นอาเซียนและรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ในขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียนและขั้นอภิปรายมีคำถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องยังไม่มากเพียงพอที่ให้นักเรียนตอบหรือแสดงความคิดเห็น

4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านที่ 1 สาระความรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากเนื้อหาที่เรียน ด้านที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ และด้านที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีความกล้าแสดงออก มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน มีขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน ขั้นปฏิบัติกิจกรรม และขั้นอภิปราย ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนลดความเครียดจากการเรียนและเพิ่มความสนุกสนานในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ Strayer (2007) ได้ทำการศึกษา ผลของห้องเรียนกลับด้านต่อการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม โดยการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบดั้งเดิมและห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ระบบการสอนอัจฉริยะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ การศึกษาความพึงพอใจการใช้ห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ระบบการสอนอัจฉริยะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน ด้วยความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนแบบดั่งนักเรียนไม่ได้ประสบการณ์ เน้นการจำมากกว่า แต่การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น มีการนำเสนอผลงานของตนเอง และมีการพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ Marlowe (2012) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการลดความเครียดของผู้เรียน โดยใช้ห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการลดความเครียดของนักเรียนหลังใช้ห้องเรียนกลับด้าน ผลการวิจัยพบว่าผลของห้องเรียนกลับด้านเป็นการลดความเครียดจากการเรียน เนื่องจากนักเรียนสามารถศึกษาวีดีทัศน์นอกชั้นเรียน ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เป็นประโยชน์ และความความน่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้วันเฉลิม อุดมทวี (2556) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาความสามารถการคิดเชิงบูรณาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้น ม. 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือและใต้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคกลับด้านชั้นเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียน

กลับทาง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 และพบว่าในด้านที่ 2 บทบาทของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.35

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้พบว่า เรื่องวิเคราะห์ประโยชน์ของกฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคมอาเซียน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดครูควรเพิ่มเวลาในหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎบัตรอาเซียนเพื่อให้นักเรียนได้มีเวลาเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือสนับสนุนแหล่งข้อมูลเพื่อขยายองค์ความรู้ให้มากขึ้น และปรับลดเวลาหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง สังคมและวัฒนธรรมลงได้

2. คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะพบว่า ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ นักเรียนต้องใช้เวลาในการฝึกฝนโดยครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ครูสามารถกำหนดคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะชีวิต และทักษะพลเมือง ให้เหมาะสมกับบริบท เวลา และกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านทักษะอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างการจัดในเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ กับการจัดในเวลาวันหยุดในลักษณะกิจกรรมอบรมหรือค่ายว่ามีผลแตกต่างกันกันหรือไม่ อย่างไร

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างการจัดกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียนในเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับการจัดกิจกรรมจากเครือข่ายบนอินเตอร์เน็ตทั้งหมดโดยไม่ใช้เวลาในเวลากิจกรรมพัฒนาว่ามีผลแตกต่างกันกันหรือไม่ อย่างไร

3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อที่ใช้ในขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). **การรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับ “อาเซียน” ของคนไทย.** เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.mfa.go.th/asean/ contents/ files/asean-media-center-20130927-174214-033263.pdf

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____ . (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____ . (2554). **แนวการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรง พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

ตะวัน เทวอักษร. (2555). “The Flipped Classroom เรียนแบบ “พลิกกลับ” ห้องเรียนยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21” **School in focus** 4, 11 : 16-17.

ทิชานนท์ ชุมแวงวาปี. (2558). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ในรายวิชาสังคมศึกษา ส 21103”ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม

รุ่งนภา นุตราวงศ์. (2556). “ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flip Your Classroom)” เอกสารประกอบการประชุมอบรมปฏิบัติการผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flip Your Classroom) 2556 ณ โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ, วันที่ 20 พฤษภาคม.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2554). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.** พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม

วันเฉลิม อุดมทวี. (2556). “การพัฒนาความสามารถการคิดเชิงบูรณาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นม. 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือและใต้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคกลับด้านชั้นเรียน.” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิจารณ์ พานิช (2556). **ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล

วิโรจน์ ลักขณาอดิศ. (2552). **สร้างลูกให้เก่งด้วย BBL (Brain Based Learning).** เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http:// http://sureesri.igetweb.com /index.php?lite=article&qid=377603

ศิริชัย นามบุรี. (2556). **การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน: แนวทางการจัดการเรียนรู้ในระบบอีเลิร์นนิ่งให้สำเร็จตามเป้าหมาย.** เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://ict-bl.blogspot.com/2013/11/blog-post.html

สมใจ ธีรทิฐ. (2556). “กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์.” ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (มปป.) **การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558.** เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.bic.moe.go.th/newth/ images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2557). **ห้องเรียนกลับทาง.** เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.royin.go.th/?knowledges-category=all-article-2&paged=87

สุทัศน์ เอกา. (2556). **การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.** เข้าถึงเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.krumontree.com/www/index.php/documents/74-abl-activity-based-learning

ภาษาต่างประเทศ

Flipped Learning Network (2014). **“What Is Flipped Learning?.”** Online]. Available from : http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/ FLIPhandout_FNL_Web.pdf [2015,May 15]

Marlowe, Cara A. (2012). “The effects of the flipped classroom on student achievement and stress.” Degree Master of Science in the Montana State University.

McGrath, J.R., & MacEwan, G. (2011). **“Linking pedagogical practices of activity-based teaching.”** The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences, 6, 3 : 261-274.

McMahon, Wendy. (2013) **“The Flipped.”** [Online]. Available from : http://downloads 01.smarttech.com/media/sitecore/en/pdf/smart_publications/edcompass/feature_articles/current_article/edcompass-featurearticle-june2012. [2015,January 15]

Ojalvo, Holly Epstein and Doyne, Shannon (2011). **“Five Ways to Flip Your Classroom With The New York Times.”** [Online]. Available from : http://learning. blogs.nytimes.com /2011/12/08/five-ways-to-flip-your-classroom-with-the-new-york-times/?_r=0 [2015,January 15]

Stößlein, Martin. (2009). “Activity-based Learning Experiences in Quantitative Research Methodology for (Time-Constrained) Young Scholars - Course Design and Effectiveness.” **School of Management**, (Visiting Professor) Changchun, P.R. China, Jilin University.

Strayer, Jeremy F.(2007). “The effects of the classroom flip on the learning environment: a comparison of learning activity in a traditional classroom and a flip classroom that used an intelligent tutoring system.” Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of Ohio State University.